

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen poistosuunnitelman perusteet 1.1.2023 alkaen

Poistosuunnitelma perustuu kirjanpitolakiin 1336/1997, Kirjanpitolautakunnan yleisohjeeseen suunnitelman mukaisista poistoista - 16.10.2007 ja muihin ohjaaviin poistoja käsitteleviin dokumentteihin kuten Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston yleisohjeeseen hyvinvointialueen pysyvien vastaavien kirjaamisesta.

1. Poistosuunnitelman keskeisten käsitteiden määrittely

1.1. Pysyvät vastaavat

Hyvinvointialueen pysyviä vastaavia ovat tulon tuottamisen tarkoituksesta riippumatta aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat jatkuvasti tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset.

1.2. Aineettomat hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomia hyödykkeitä ovat vastikkeellisesti hankitut liikearvo, kehittämismenot, atk-ohjelmistot, toimiluvat, patentit, lisenssit, tavaramerkit ja muut vastaavat oikeudet.

1.3. Aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineellisia hyödykkeitä ovat maa- ja vesialueet, rakennukset, koneet ja kalusto sekä muut aineelliset hyödykkeet.

1.4. Hyödykkeen hankintameno ja jäännösarvo

Hyödykkeen hankintameno luetaan sen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet välittömät menot. Varsinaisen ostohinnan lisäksi hankintamenoon sisällytetään esimerkiksi rahti-, maahantuonti- ja asennusmenot. Mahdolliset saadut alennukset vähentävät hankintamenoa. Arvonlisäveropalautuksiin tai -vähennyksiin oikeuttavassa toiminnassa käytettävän pysyvien vastaavien hyödykkeen ostohintaan sisältyvää arvonlisäveroa ei lueta hankintameno.

Jäännösarvo voidaan määritellä esimerkiksi samanlaisen mutta pitoaikansa lopussa olevan pysyvien vastaavien hyödykkeen todennäköisen luovutushinnan perusteella. Jäännösarvon määrittelyssä noudatetaan varovaisuuden periaatetta. Jäännösarvon ennakoituvaikeuksien vuoksi voidaan suunnitelman mukaisten poistojen perustaksi ottaa myös hyödykkeen koko hankintameno edellyttäen, ettei hyödykkeen ennakoitu jäännösarvo ole olennainen sen hankintameno.

1.5. Hankinnan arvoperusta

Kirjanpitolautakunnan yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista - mukaan suunnitelmapoistojen pohjana on pysyvien vastaavien hankintameno. Hyödykkeen hankintamenoon luetaan pääsääntöisesti sen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot. Varsinaisen ostohinnan lisäksi hankintamenoon sisällytetään esimerkiksi rahti-, maahantuonti- ja asennusmenot. Mahdolliset saadut alennukset vähentävät hankintamenoa. Arvonlisäverovelvollisessa toiminnassa käytettävän pysyvien vastaavien hyödykkeen ostohintaan sisältyvää arvonlisäveroa ei lueta hankintamenoon toiminnassa

1.6. Poistomenetelmä

Poistomenetelmänä voidaan käyttää joko tasapoistomenetelmää tai menojäännöspoistomenetelmää.

Hyvinvointialueiden pysyviin vastaaviin kuuluville rakennuksille suositeltavin poistomenetelmä on tasapoistomenetelmä. Kiinteät rakenteet ja laitteet sekä koneet ja kalusto voidaan poistaa joko tasapoisto- tai menojäännöspoistomenetelmällä.

1.7. Poistojen aloitusajankohta

Poistot aloitetaan, kun hyödyke on otettu käyttöön kirjanpitovelvollisen toiminnassa. Poistoaikaan ei lueta pysyviin vastaaviin kuuluvien koneiden tavanomaista koekäyttöaikaa. Keskenäisistä hankinnoista ei tehdä poistoja.

1.8. Poistosuunnitelman muuttaminen

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kirjanpitovelvollisen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta (oikea ja riittävä kuva). Poistosuunnitelmaa tulee arvioida säännöllisesti aina tilinpäätöstä laadittaessa sen varmistamiseksi, että valittu poistomenetelmä ja -aika vastaavat todellista hyödykkeen taloudellista pitoaikaa. Jos pysyviin vastaaviin merkityn hyödykkeen tulonodotukset muuttuvat olennaisesti, voidaan kyseessä olevan hyödykkeen poistosuunnitelmaa joutua muuttamaan. Aiempien tilikausien poistoja ja kertynyttä poistoeroa ei tällöin kuitenkaan oikaista. Poistosuunnitelman muutos koskee vain muutostilikauden ja sitä seuraavien tilikausien suunnitelmapoistoja.

1.9. Hyödykkeiden myyminen

Pysyvien vastaavien myyntivoitto ja -tappio lasketaan hyödykekohtaisesti vähentämällä pysyvien vastaavien myyntitulosta myydyn hyödykkeen poistamaton hankintameno suunnitelmapoistojen jälkeen. Lisäksi laskennassa tulee ottaa huomioon erään aikaisemmin tehty mahdollinen arvonalennus tai -korotus. Pysyvien vastaavien myyntitulon jakaantuminen myyntivoittoon tai -tappioon ja poistamattoman hankintameno kattamiseen on voitava selvittää pysyvien vastaavien kirjanpidon avulla.

Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelmassa yleensä liiketoiminnan muina tuottoina ja kuluina oikaistuna mahdollisilla erään liittyvillä arvonalennuksilla ja arvonkorotuksilla. Satunnaisina erinä esitetään ainoastaan sellaiset myyntivoitot ja -tappiot, jotka poikkeavat kirjanpitovelvollisen tavanomaisesta toiminnasta ja ovat kertaluonteisia sekä olennaisia.

1.10. Hyödykkeiden arvonalentuminen

Yleisten tilinpäätösperiaatteiden mukaan kukin hyödyke ja tase-eriin merkittävä erä tulee arvostaa erikseen. Pysyviin vastaaviin kuuluvan hyödykkeen tai sijoituksen poistamatonta hankintamenoa on kirjattava kuluksi, jos sen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi poistamatonta hankintamenoa pienempi.

Olenaiset muutokset pysyvien vastaavien tulonodotuksissa tulee ensisijaisesti ottaa huomioon poistosuunnitelmaa muuttamalla. Jos tulonodotusten pysyväisluonteista alenemista ei ole pystytty ennakoimaan poistosuunnitelmassa, ja tilinpäätöstä laadittaessa havaitaan aktivointiedellytysten lakaneen poistosuunnitelman kohteena olevan pysyvien vastaavien hyödykkeen osan kohdalta kokonaan, on tehtävä Kirjanpitolaki 5:13 §:n mukainen arvonalennuskirjaus. Hyödykkeen jäljellä olevaa taloudellista pitoaikaa ja sitä kautta poistosuunnitelmaa on tarkistettava hyödykekohtaisesti säännöllisesti myös arvonalentumiskirjauksen tekemisen jälkeen.

2.Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen poistosuunnitelman mukaiset poistojen perusteet alkaen 1.1.2023

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto suosittelee poistoaikojen alarajojen käyttämistä, ellei pidemmän poistoajan käyttämiselle ole erityistä hyödykekohtaista perustetta.

2.1 PYSYVÄT VASTAAVAT

2.1.1 Aineettomat hyödykkeet

	Poisto aika
Aineettomat oikeudet (esim. patenti, lisenssi)	5–20 vuotta
Kehittämismenot	2–5 vuotta*
Liikearvo	2–5 vuotta*
Muut pitkävaikutteiset menot	
ATK-ohjelmistot	2–5 vuotta*
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseräparannukset	5–10 vuotta*
Muut	2–10 vuotta*

2.1.2 Aineelliset hyödykkeet

	Poisto aika
Maa ja vesialueet	Ei poistoaikaa
Rakennukset	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20–50 vuotta
Talousrakennukset	10–20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20–30 vuotta
Asuinrakennukset	30–50 vuotta
Kallioluolat ja -tunnelit, väestönsuojat	30–70 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	15–20 vuotta
Maa- ja vesirakenteet	15–30 vuotta
Vedenjakeluverkosto	30–40 vuotta
Viemäriverkko	30–40 vuotta
Kaukolämpöverkko	20–30 vuotta
Maakaasuverkko	20–25 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15–20 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10–12 vuotta
Putki- ja kaapeliverkot	15–20 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10–20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15–20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	10–15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10–15 vuotta

Koneet ja kalusto	
Muut kuljetusvälineet	4–7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5–10 vuotta
Muut raskaat koneet	10–15 vuotta
Muut kevyet koneet	5–10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5–15 vuotta
Atk-laitteet	3–5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3–5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa
2.1.3 Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa

*) Jollei kirjanpitovelvollinen voi luotettavalla tavalla arvioida vaikutusaikaa, on hankintameno poistettava enintään kymmenessä vuodessa.

3. Pienhankintaraja

3.1. Määritelmä

Hyvinvointialue voi pysyvien vastaavien kirjanpidon ja poistolaskennan yksinkertaistamiseksi kirjata hyödykkeen hankintameno kokonaan hankintatilikauden kuluksi, vaikka se tuottaa tuloa tai on palvelutoiminnan käytössä useamman tilikauden aikana, mikäli hankintameno ennen rahoitusosuuden vähentämistä alittaa enintään 10 000 euroa (pienhankinta).

Jos hyödyke koostuu useasta eri komponentista, joiden yhteenlaskettu hankintameno ylittää 10 000 euroa, se merkitään pysyviin vastaaviin ja kirjataan normaalisti poistoina vaikutusaikanaan kuluksi.

3.2. Ensikertainen kalustaminen

Ns. ensikertaisen kalustamisen hankintoja voidaan aktivoida taseeseen, vaikka yksittäisen hankinnan arvo ei ylittäisi pienhankintarajaa (Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto - Yleisohje hyvinvointialueen pysyvien vastaavien kirjaamisesta). Kalustamisen on liityttävä uuden yksikön tai toiminnan aloittamiseen ja hankinnan tulee tapahtua pääsääntöisesti ennen toiminnan aloittamista. Täydentäviä hankintoja ei voida enää pitää ensikertaisena kalustamisena. Kulutushyödykkeitä ei voida aktivoida taseeseen.